

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:2676

av Cecilia Widegren (M)

Närproducerade livsmedel

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka andelen närproducerade och närodlat livsmedel i den offentliga upphandlingen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under våren 2015 skedde en granskning i Skaraborg där köttets ursprung i tre olika kommuner spårades och resultatet visade att nästan varannan köttvara innehåller kött från utlandet. Trots att Skaraborg är en del av Sverige med många djuruppfödare och lokala slakterier köper kommuner nästan allt kött från stora nationella leverantörer. Kommunerna säger sig vilja öka andelen svenska och lokala livsmedel, men trots det tvingas fyra av tio kostchefer välja mellan att köpa lokalt eller svenskt minst en gång i månaden. Den absolut vanligaste orsaken anges vara kostnaden.

Det är bra att Sverige ställer höga krav på djuruppfödare då det bidrar till god djuromsorg, kvalitet och livsmedelssäkerhet. Men stat, kommun och region/landsting ställer inte alltid krav på att leverantörerna ska leva upp till den svenska djurskyddslagstiftningen när de upphandlar mat till den offentliga måltiden. Detta då svensk mat oftast är dyrare. Svenska leverantörer har därmed sämre konkurrensvillkor när det offentliga upphandlar eftersom prislappen vanligtvis styr i den offentliga upphandlingen, samtidigt som kommunens tillsyn kräver att uppfödare i kommunen följer svensk lagstiftning.

Enligt dagens regelverk får till exempel restaurangen i riksdagen inte ställa långtgående krav som diskriminerar vissa leverantörer inom EU, som att äggen ska vara svenska, eftersom lagen om offentlig upphandling inte tillåter det.

Denna problematik har även kommuner och landsting när de upphandlar ägg till serviceboenden, skolor, dagisverksamhet med mera. Kommunens bönder ska följa svensk djurskyddslag, men kommunen behöver inte upphandla enligt svensk lagstiftning.

Efterfrågan på närproducerat med lokal förädling har ökat de senaste åren, vilket gjort att utbudet växer hela tiden. Med fler kvalitativa råvaror finns fler som skulle kunna delta i offentliga upphandlingar. Det är viktigt att fortsätta utveckla möjligheter för offentliga aktörer så som kommun, landsting och stat att upphandla lokalt. Varje dag serveras över tre miljoner måltider i vård, skola och omsorg. Låt merparten av dessa kunna välja att äta närproducerat. Lagstiftningen och reglerna för den offentliga upphandlingen borde därför ses över så att innebörd och formuleringar i lagen om offentlig upphandling möjliggör för stat, offentliga myndigheter, kommuner och landsting att de livsmedel som de upphandlar för att försäkra sig om en god kvalitet och bra djuromsorg.

Cecilia Widegren (M)